

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Marea Cameră)

21 decembrie 2023*

„Trimitere preliminară – Articolul 267 TFUE – Noțiunea de «instanță» – Criterii – Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (Camera de control extraordinar și cauze publice) a Sąd Najwyższy (Curtea Supremă, Polonia) – Trimitere preliminară ce provine de la un complet de judecată care nu are calitatea de instanță judecătorească independentă și imparțială, constituită în prealabil prin lege – Inadmisibilitate”

În cauza C-718/21,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Sąd Najwyższy (Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych) [Curtea Supremă (Camera de control extraordinar și cauze publice), Polonia], prin decizia din 20 octombrie 2021, primită de Curte la 26 noiembrie 2021, în procedura

L. G.

împotriva

Krajowa Rada Sądownictwa,

CURTEA (Marea Cameră),

compusă din domnul K. Lenaerts, președinte, domnul L. Bay Larsen, vicepreședinte, doamnele A. Prechal (raportoare) și K. Jürimäe, domnii C. Lycourgos și Z. Csehi și doamna O. Spineanu-Matei, președinți de cameră, domnii M. Ilešič, S. Rodin, I. Jarukaitis, A. Kumin, N. Jääskinen și D. Gratsias, doamna M. L. Arastey Sahún și domnul M. Gavalec, judecători,

avocat general: domnul A. Rantos,

grefier: domnul C. Di Bella, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 8 noiembrie 2022,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru L. G., de el însuși;
- pentru Krajowa Rada Sądownictwa, de A. Dalkowska, J. Kołodziej-Michałowicz, D. Pawełczyk-Woicka și P. Styrna;

* Limba de procedură: polona.

- pentru guvernul polonez, de B. Majczyna și S. Żyrek, în calitate de agenți;
- pentru guvernul belgian, de C. Pochet, M. Jacobs, L. van den Broeck și M. van Regemorter, în calitate de agenți;
- pentru guvernul danez, de V. Pasternak Jørgensen și M. Søndahl Wolff, în calitate de agenți;
- pentru guvernul neerlandez, de M. K. Bulterman și P. P. Huurnink, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de K. Herrmann și P. J. O. Van Nuffel, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 2 martie 2023,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE.
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între L. G., pe de o parte, și Krajowa Rada Sądownictwa (Consiliul Național al Magistraturii, Polonia) (denumit în continuare „KRS”), pe de altă parte, în legătură cu o decizie de nepronunțare asupra fondului cererii lui L. G. de a fi autorizat să continue să își exercite funcția de judecător după împlinirea vârstei normale de pensionare.

Cadrul juridic

Constituția

- 3 Articolul 10 din Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Constituția Republicii Polone, denumită în continuare „Constituția”) prevede:

„1. Sistemul politic al Republicii Polone se întemeiază pe separarea și echilibrul dintre puterea legislativă, puterea executivă și puterea judecătorească.

2. Sejm [(Seimul, Polonia)] și Senat [(Senatul, Polonia)] exercită puterea legislativă. Președintele Republicii și Consiliul de Miniștri exercită puterea executivă. Curțile și tribunalele exercită puterea judecătorească.”
- 4 Articolul 45 alineatul 1 din Constituție prevede:

„Orice persoană are dreptul la un proces echitabil și public, fără întârzieri excesive, în fața unei instanțe judecătorești competente, independente și imparțiale.”
- 5 Articolul 60 din Constituție prevede:

„Cetățenii polonezi care beneficiază de toate drepturile lor civice au dreptul de a accede, în condiții de egalitate, la funcții publice.”

6 Potrivit articolului 77 alineatul 2 din Constituție:

„Legea nu poate îngreuna niciunei persoane recursul la justiție pentru a exercita libertățile și drepturile care i-au fost încălcate.”

7 Articolul 179 din Constituție prevede:

„Judecătorii sunt numiți de Președintele Republicii, la propunerea [KRS], pentru o perioadă nedeterminată.”

8 Articolul 186 alineatul 1 din Constituție prevede:

„[KRS] este împuternicit să asigure independența instanțelor și a sistemului judiciar.”

9 Articolul 187 din Constituție prevede:

„1. [KRS] este compus din:

1) prim-președintele Sąd Najwyższy [(Curtea Supremă, Polonia)], ministrul justiției, președintele Naczelny Sąd Administracyjny [(Curtea Administrativă Supremă, Polonia)] și o persoană desemnată de președintele Republicii,

2) 15 membri aleși dintre judecătorii de la Sąd Najwyższy [(Curtea Supremă)], de la instanțele de drept comun, de la instanțele administrative și de la instanțele militare,

3) 4 membri aleși de Sejm [(Seim)] dintre deputați și 2 membri aleși de Senat [(Senat)] dintre senatori.

[...]

3. Mandatul membrilor aleși [ai KRS] este de patru ani.

4. Regimul, domeniul de activitate, modul de lucru [al KRS], precum și modul de alegere a membrilor săi sunt definite prin lege.”

Legea privind Curtea Supremă

10 Ustawa o Sądzie Najwyższym (Legea privind Curtea Supremă) din 8 decembrie 2017 (Dz. U. din 2018, poziția 5) a intrat în vigoare la 3 aprilie 2018. Ulterior, această lege a fost modificată în mai multe rânduri.

11 Legea privind Curtea Supremă a instituit printre altele, în cadrul Sąd Najwyższy (Curtea Supremă), două camere noi denumite Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (Camera de control extraordinar și cauze publice) și, respectiv, Izba Dyscyplinarna (Camera disciplinară).

12 Potrivit articolului 26 alineatul 1 din Legea privind Curtea Supremă:

„Sunt de competența Camerei de control extraordinar și cauze publice căile de atac extraordinare, litigiile în materie electorală și contestațiile privind validitatea unui referendum național sau a unui referendum constituțional, constatarea validității alegerilor și a referendumurilor, celelalte cauze de drept public, inclusiv contenciosul privind protecția concurenței, reglementarea sectoarelor energiei,

telecomunicațiilor și transportului feroviar, precum și căile de atac îndreptate împotriva deciziilor Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji [(președintele Consiliului Național al Radioteleviziunii, Polonia)] sau prin care este pusă în discuție durată excesivă a procedurilor în fața instanțelor de drept comun sau militare, precum și în fața Sąd Najwyższy [(Curtea Supremă)].”

Legea privind KRS

- 13 Potrivit articolului 9a din ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa (Legea privind Consiliul Național al Magistraturii) din 12 mai 2011 (Dz. U. din 2011, poziția 714), astfel cum a fost modificată prin ustawa o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Legea de modificare a Legii privind Consiliul Național al Magistraturii și a altor legi) din 8 decembrie 2017 (Dz. U. din 2018, poziția 3), intrată în vigoare la 17 ianuarie 2018, și prin ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Legea de modificare a Legii privind organizarea instanțelor judecătorești de drept comun și a altor legi) din 20 iulie 2018 (Dz. U. din 2018, poziția 1443), intrată în vigoare la 27 iulie 2018 (denumită în continuare „Legea privind KRS”):

„1. Sejm [(Seimul)] alege din rândul judecătorilor Sąd Najwyższy [(Curtea Supremă)], ai instanțelor de drept comun, ai instanțelor administrative și ai instanțelor militare 15 membri ai [KRS] pentru un mandat de 4 ani.

[...]

3. Mandatul comun al noilor membri ai [KRS] aleși din rândul judecătorilor începe în ziua următoare alegerii lor. Membrii [KRS] aleși în mandatul anterior își exercită funcțiile până la data începerii mandatului comun al noilor membri ai [KRS].”

- 14 Articolul 37 alineatul 1 din Legea privind KRS prevede:

„În cazul în care se prezintă mai mulți candidați pentru un post de judecător, [KRS] examinează și evaluează împreună toate candidaturile depuse. În această situație, [KRS] adoptă o rezoluție care cuprinde deciziile sale cu privire la prezentarea unei propuneri de numire pe postul de judecător, în privința tuturor candidaților.”

- 15 Articolul 43 alineatul 2 din Legea privind KRS prevede:

„Dacă nu toți participanții la procedură au atacat rezoluția menționată la articolul 37 alineatul 1, aceasta rămâne definitivă în ceea ce privește partea care cuprinde decizia de a nu prezenta propunerea de numire în funcția de judecător a participanților care nu au introdus o cale de atac, sub rezerva dispozițiilor articolului 44 alineatul 1b.”

- 16 Dispoziția tranzitorie cuprinsă la articolul 6 din Legea din 8 decembrie 2017 de modificare a Legii privind Consiliul Național al Magistraturii și a altor legi are următorul cuprins:

„Mandatul membrilor [KRS] menționați la articolul 187 alineatul 1 punctul 2 din [Constituție], aleși pe baza dispozițiilor în vigoare, durează până în ziua precedentă începerii mandatului noilor membri ai [KRS], fără însă să depășească 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, cu excepția cazului în care s-a încheiat anterior ca urmare a expirării mandatului respectiv.”

17 Articolul 44 din Legea privind KRS prevedea:

„1. Un participant la procedură poate ataca rezoluția [KRS] la Sąd Najwyższy [(Curtea Supremă)] pentru motive de nelegalitate, cu excepția cazului în care se prevede altfel în dispoziții separate. [...]

1a. În cazurile individuale privind numirea în funcția de judecător la Sąd Najwyższy [(Curtea Supremă)], se poate introduce o cale de atac la Naczelny Sąd Administracyjny [(Curtea Administrativă Supremă)]. În aceste cazuri, nu este posibilă introducerea unei acțiuni la [Sąd Najwyższy (Curtea Supremă)]. O acțiune la [Naczelny Sąd Administracyjny (Curtea Administrativă Supremă)] nu se poate baza pe un motiv privind evaluarea incorectă a îndeplinirii de către candidați a criteriilor luate în considerare la adoptarea unei decizii privind prezentarea propunerii de numire în funcția de judecător la [Sąd Najwyższy (Curtea Supremă)].

1b. Dacă nu toți participanții la procedură au atacat rezoluția menționată la articolul 37 alineatul 1, în cazurile individuale privind numirea în funcția de judecător la Sąd Najwyższy [(Curtea Supremă)], rezoluția devine definitivă în ceea ce privește partea care cuprinde decizia de a înainta propunerea de numire în funcția de judecător la Sąd Najwyższy [(Curtea Supremă)] și partea care cuprinde decizia de a nu înainta o propunere de numire în funcția de judecător la aceeași instanță, în privința participanților la procedură care nu au introdus o acțiune.

[...]

4. În cazurile individuale privind numirea în funcția de judecător la Sąd Najwyższy [(Curtea Supremă)], anularea de către Naczelny Sąd Administracyjny [(Curtea Administrativă Supremă)] a rezoluției [KRS] de a nu înainta o propunere de numire pe postul de judecător la Sąd Najwyższy [(Curtea Supremă)] echivalează cu admiterea candidaturii participantului la procedură care a introdus calea de atac, pentru un post de judecător vacant în cadrul Sąd Najwyższy [(Curtea Supremă)], post în legătură cu care, la data pronunțării hotărârii de către Naczelny Sąd Administracyjny [(Curtea Administrativă Supremă)], nu s-a finalizat procedura în fața [KRS], sau, în lipsa unei astfel de proceduri, pentru următorul post de judecător vacant în cadrul Sąd Najwyższy [(Curtea Supremă)] care va face obiectul unei publicări.”

18 Alineatul 1a al articolului 44 din Legea privind KRS a fost introdus în acest articol prin Legea din 8 decembrie 2017 de modificare a Legii privind Consiliul Național al Magistraturii și a altor legi, iar alineatele 1b și 4 au fost introduse în acesta prin Legea din 20 iulie 2018 de modificare a Legii privind organizarea instanțelor de drept comun și a altor legi. Înainte de introducerea acestor modificări, căile de atac prevăzute la alineatul 1a menționat erau formulate la Sąd Najwyższy (Curtea Supremă) în conformitate cu alineatul 1 al acestui articol 44.

19 Prin hotărârea din 25 martie 2019, Trybunał Konstytucyjny (Curtea Constituțională, Polonia) a declarat articolul 44 alineatul 1a din Legea privind KRS incompatibil cu Constituția, pentru motivul că, în esență, competența conferită Naczelny Sąd Administracyjny (Curtea Administrativă Supremă) prin acest alineat 1a nu era justificată nici în raport cu natura cauzelor în discuție, nici în raport cu caracteristicile organizaționale ale instanței respective, nici în raport cu procedura aplicată de aceasta. În acea hotărâre, Trybunał Konstytucyjny (Curtea Constituțională) a arătat de asemenea că această declarație de neconstituționalitate „determin[a] în mod necesar încheierea tuturor procedurilor judiciare pendinte întemeiate pe dispoziția abrogată”.

- 20 Ulterior, articolul 44 din Legea privind KRS a fost modificat prin ustawa o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Legea de modificare a Legii privind Consiliul Național al Magistraturii și a Legii privind organizarea contenciosului administrativ) din 26 aprilie 2019 (Dz. U. din 2019, poziția 914), intrată în vigoare la 23 mai 2019. Alineatul 1 al acestui articol 44 are în prezent următorul cuprins:

„Un participant la procedură poate ataca rezoluția [KRS] la Sąd Najwyższy [(Curtea Supremă)] pentru motive de nelegalitate, cu excepția cazului în care se prevede altfel în dispoziții separate. Nu este posibilă formularea unei căi de atac în cazurile individuale referitoare la numirea în funcția de judecător la Sąd Najwyższy [(Curtea Supremă)].”

- 21 Pe de altă parte, articolul 3 din această lege din 26 aprilie 2019 a prevăzut următoarele: „[c]ăile de atac îndreptate împotriva rezoluțiilor [KRS] în cazurile individuale referitoare la numirea în funcția de judecător la Sąd Najwyższy [(Curtea Supremă)], introduse și nesoluționate înainte de data intrării în vigoare a prezentei legi, se închid de plin drept”.

Legea privind organizarea instanțelor de drept comun

- 22 Articolul 69 din ustawa – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Legea privind organizarea instanțelor de drept comun) din 27 iulie 2001 (Dz. U. nr. 98, poziția 1070), în versiunea sa aplicabilă situației de fapt din litigiul principal, prevede:

„1. Judecătorii se pensionează la împlinirea vârstei de 65 de ani, cu excepția cazului în care, nu mai devreme de 12 luni și nu mai târziu de 6 luni înainte de împlinirea vârstei menționate, aceștia adresează [KRS] o declarație în care arată că doresc să își exercite în continuare funcția și prezintă un certificat, întocmit potrivit condițiilor aplicabile candidaților la funcția de judecător, care atestă că starea lor de sănătate le permite să își îndeplinească obligațiile care decurg din funcția lor.

[...]

1b. [KRS] poate autoriza un judecător să își continue activitatea în funcția pe care o deține, în cazul în care menținerea sa în funcție răspunde unui interes legitim al administrării justiției sau unui interes social important, luând în considerare utilizarea rațională a personalului instanțelor de drept comun și necesitățile apărute ca urmare a volumului de lucru al anumitor instanțe. [...]

[...]”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 23 Prin scrisoarea din 30 decembrie 2020, L. G., judecător în cadrul Sąd Okręgowy w K. (Tribunalul Regional din K., Polonia), a informat KRS cu privire la dorința sa de a continua să își exercite funcția după 12 iunie 2021, data împlinirii vârstei de 65 de ani.
- 24 Printr-o rezoluție din 18 februarie 2021, KRS a decis că nu era necesar să se pronunțe asupra fondului cererii formulate de L. G. după ce a constatat că aceasta fusese introdusă după expirarea termenului de decădere prevăzut la articolul 69 alineatul 1 din Legea privind organizarea instanțelor de drept comun.
- 25 L. G. a formulat o cale de atac împotriva acestei rezoluții în fața Sąd Najwyższy (Curtea Supremă).

26 În aceste condiții, Sąd Najwyższy (Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych) [Curtea Supremă (Camera de control extraordinar și cauze publice)] a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

- „1) Articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE trebuie interpretat în sensul că se opune unei dispoziții de drept național, precum articolul 69 alineatul 1b prima teză din [Legea privind organizarea instanțelor de drept comun], care condiționează caracterul efectiv al declarației judecătorului privind dorința de a continua să își exercite atribuțiile după împlinirea vârstei de pensionare de autorizarea de către un alt organ?
- 2) Articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf [TUE] se opune interpretării unei dispoziții naționale potrivit căreia declarația tardivă a unui judecător privind dorința de a continua să își exercite atribuțiile după împlinirea vârstei de pensionare este lipsită de caracter efectiv, indiferent de motivele nerespectării termenului și de incidența acestei nerespectări asupra procedurii de acordare a autorizației de continuare a exercitării funcției de judecător?”

Procedura în fața Curții

- 27 Întrucât în observațiile sale scrise Comisia a exprimat îndoieli cu privire la calitatea de „instanță”, în sensul articolului 267 TFUE, a completului de judecată al Camerei de control extraordinar și cauze publice a Sąd Najwyższy (Curtea Supremă) care a introdus prezenta cerere de decizie preliminară, Curtea a invitat toate părțile interesate să dezbată acest aspect în cadrul ședinței.
- 28 Prin ordonanța din 3 noiembrie 2022, primită de Curte la 4 noiembrie 2022, organismul de trimitere a menționat diverse elemente care, în opinia sa, sunt de natură să confirme că are această calitate. Elemente similare celor subliniate de acest organism au fost prezentate, pe de altă parte, și de KRS și de guvernul polonez și au fost dezbătute în ședința în fața Curții.
- 29 În sfârșit, părților interesate li s-a oferit, ulterior ședinței, posibilitatea de a formula în scris observații suplimentare cu privire la elementele cuprinse în ordonanța organismului de trimitere din 3 noiembrie 2022. L. G., KRS, guvernele belgian și neerlandez, precum și Comisia au utilizat această posibilitate.

Cu privire la admisibilitatea cererii de decizie preliminară

- 30 Comisia a exprimat îndoieli cu privire la aspectul dacă organismul de trimitere, în speță un complet de judecată al Camerei de control extraordinar și cauze publice a Sąd Najwyższy (Curtea Supremă) (denumită în continuare „Camera de control extraordinar și cauze publice”) constituit din trei judecători ai acestei camere, îndeplinește cerințele care decurg din articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, în special pe cea referitoare la existența unei instanțe judecătorești constituite în prealabil prin lege, care sunt impuse unui organism de trimitere pentru ca acesta să poată avea calitatea de „instanță” în sensul articolului 267 TFUE.
- 31 Din observațiile scrise ale Comisiei reiese că ezitățile pe care le are această instituție în privința arătată sunt legate mai precis, pe de o parte, de împrejurarea că numirea, la 10 octombrie 2018, de către președintele Republicii Polone a celor trei membri în cauză ai Camerei de control extraordinar și cauze publice a intervenit pe baza unor propuneri care figurează în Rezoluția nr. 331/2018 adoptată la 28 august 2018 de KRS (denumită în continuare „Rezoluția nr. 331/2018”), și anume un organ a cărui independență ar fi fost pusă în discuție în numeroase

rânduri, inclusiv în mai multe hotărâri recente ale Curții. Pe de altă parte, ar fi cert, astfel cum reiese în special din Hotărârea din 6 octombrie 2021, W.Ż. (Camera de control extraordinar și cauze publice a Curții Supreme – Numire) (C-487/19, denumită în continuare „Hotărârea W.Ż.”, EU:C:2021:798), că, atunci când au intervenit aceste numiri, rezoluția respectivă făcea obiectul unei căi de atac în fața Naczelnego Sądu Administracyjnego (Curtea Administrativă Supremă), care suspendase, prin ordonanța din 27 septembrie 2018, forța executorie a rezoluției menționate.

- 32 În această privință, Comisia subliniază că, în Hotărârea din 8 noiembrie 2021, Dolińska-Ficek și Ozimek împotriva Poloniei (CE:ECHR:2021:1108JUD004986819) (denumită în continuare „Hotărârea Dolińska-Ficek și Ozimek împotriva Poloniei”), Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat existența unei încălcări a cerinței referitoare la o „instanță instituită de lege” prevăzută la articolul 6 paragraful 1 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare „CEDO”), având în vedere procesul care a condus, pe baza Rezoluției nr. 331/2018, la numirea membrilor a două complete de judecată formate din trei judecători în cadrul Camerei de control extraordinar și cauze publice. Ea adaugă că unul dintre aceste complete cuprindea unul dintre judecătorii care fac parte din organismul de trimitere care a introdus prezenta cerere de decizie preliminară.
- 33 Pe de altă parte, Comisia arată că, în urma Hotărârii Curții din 2 martie 2021, A. B. și alții (Numirea judecătorilor la Curtea Supremă – Căi de atac) (C-824/18, denumită în continuare „Hotărârea A. B. și alții”, EU:C:2021:153), Naczelnego Sądu Administracyjnego (Curtea Administrativă Supremă) a anulat Rezoluția nr. 331/2018 printr-o hotărâre din 21 septembrie 2021.
- 34 L. G., precum și guvernele belgian și neerlandez împărtășesc în esență îndoielile exprimate de Comisie.
- 35 La rândul său, în ordonanța din 3 noiembrie 2022 menționată la punctul 28 din prezenta hotărâre, organismul de trimitere a arătat că ordonanța Naczelnego Sądu Administracyjnego (Curtea Administrativă Supremă) din 27 septembrie 2018 prin care s-a suspendat forța executorie a Rezoluției nr. 331/2018 nu a fost notificată nici președintelui Republicii Polone, nici persoanelor a căror numire în funcția de judecător la Camera de control extraordinar și cauze publice era propusă în această rezoluție, persoanele în cauză nefiind, astfel, părți în litigiul pendinte în fața instanței respective. Pe de altă parte, numai dispozitivul acestei ordonanțe a Naczelnego Sądu Administracyjnego (Curtea Administrativă Supremă), care indica faptul că forța executorie a Rezoluției nr. 331/2018 era suspendată „în ceea ce privește partea contestată a acesteia”, ar fi fost publicat la 28 septembrie 2018, motivele ordonanței menționate fiind făcute publice abia la 19 octombrie 2018, și anume la nouă zile după numirea persoanelor în cauză.
- 36 Or, potrivit organismului de trimitere, având în vedere dispozițiile naționale în vigoare la momentul introducerii căii de atac împotriva Rezoluției nr. 331/2018 la Naczelnego Sądu Administracyjnego (Curtea Administrativă Supremă), nimic nu ar fi permis să se presupună că o asemenea cale de atac ar putea să conducă la o repunere în discuție a propunerilor de numire a candidaților reținuți de KRS în această rezoluție și nici, prin urmare, să împiedice numirea acestora de către președintele Republicii Polone. Astfel, în temeiul articolului 44 alineatul 1b din Legea privind KRS, în versiunea în vigoare la momentul respectiv, dacă o asemenea rezoluție nu era contestată de toți participanții la procedură, aceasta rămânea definitivă și, prin urmare, executorie în ceea ce privește partea care cuprinde propunerile de numire în funcția de judecător la Sąd Najwyższy (Curtea Supremă). În plus, la momentul la care a intervenit numirea judecătorilor care compun organismul de trimitere, nu ar fi fost încă inițiată nicio procedură în

vederea constatării unei eventuale incompatibilități a acestei dispoziții naționale cu dreptul Uniunii, întrebările preliminare fiind adresate Curții în acest sens abia la 22 noiembrie 2018 în cauza C-824/18, A. B. și alții (Numirea judecătorilor la Curtea Supremă – Căi de atac).

- 37 În ceea ce privește hotărârea Naczelny Sąd Administracyjny (Curtea Administrativă Supremă) din 21 septembrie 2021, în aceasta s-ar preciza în mod expres că efectele sale nu privesc validitatea și eficacitatea actelor prezidențiale de numire în funcția de judecător în cauză, întrucât astfel de acte nu sunt supuse unui control jurisdicțional.
- 38 În sfârșit, în ceea ce privește împrejurarea că judecătorii în cauză au fost numiți la Camera de control extraordinar și cauze publice pe baza unei rezoluții a KRS în noua sa compunere care rezultă din punerea în aplicare a articolului 9a din Legea privind KRS, organismul de trimitere consideră că această împrejurare nu este suficientă pentru a reproșa acestor judecători sau completului de judecată din care fac parte o lipsă de independență, astfel cum ar reieși atât din jurisprudența Curții, cât și din cea a Naczelny Sąd Administracyjny (Curtea Administrativă Supremă).
- 39 Guvernul polonez și KRS împărtășesc în esență pozițiile astfel expuse de organismul de trimitere.
- 40 Potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, pentru a aprecia dacă un organ de trimitere are caracterul unei „instanțe” în sensul articolului 267 TFUE, aspect care ține doar de dreptul Uniunii, și, prin urmare, pentru a aprecia dacă cererea de decizie preliminară este admisibilă, Curtea ia în considerare un ansamblu de elemente precum originea legală a acestui organ, caracterul său permanent, caracterul obligatoriu al competenței sale, natura de contradictorialitate a procedurii, aplicarea de către organ a normelor de drept, precum și independența acestuia (Hotărârea din 29 martie 2022, Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, punctul 66 și jurisprudența citată).
- 41 Curtea a arătat deja că Sąd Najwyższy (Curtea Supremă) îndeplinește ca atare cerințele astfel amintite și a precizat în această privință că, în măsura în care o cerere de decizie preliminară provine de la o instanță națională, trebuie să se prezume că aceasta îndeplinește cerințele menționate, independent de compunerea sa concretă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 29 martie 2022, Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, punctele 68 și 69).
- 42 Astfel, rezultă dintr-o jurisprudență constantă a Curții că, în cadrul unei proceduri preliminare prevăzute la articolul 267 TFUE, nu revine Curții, având în vedere repartizarea funcțiilor între aceasta și instanța națională, sarcina de a verifica dacă decizia de trimitere a fost luată în conformitate cu normele naționale de organizare judecătorească și de procedură judiciară. Prin urmare, Curtea trebuie să rămână fidelă deciziei de trimitere provenite de la o instanță a unui stat membru, atât timp cât nu a fost revocată în cadrul căilor de atac prevăzute eventual de dreptul național (Hotărârea din 29 martie 2022, Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, punctul 70 și jurisprudența citată).
- 43 De asemenea, Curtea ține seama, în acest context, de faptul că cheia de boltă a sistemului jurisdicțional instituit de tratate o constituie procedura trimiterii preliminare prevăzută la articolul 267 TFUE, care, prin instituirea unui dialog de la instanță la instanță între Curte și instanțele din statele membre, are drept scop asigurarea unității de interpretare a dreptului Uniunii, permițând astfel asigurarea coerenței acestuia, a efectului său deplin și a autonomiei

sale, precum și, în ultimă instanță, a caracterului propriu al dreptului instituit de tratate (Hotărârea din 29 martie 2022, Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, punctul 71 și jurisprudența citată).

- 44 Totuși, Curtea a precizat de asemenea, în ceea ce privește un complet de judecător unic, că prezumția amintită la punctul 41 din prezenta hotărâre poate fi răsturnată atunci când o hotărâre judecătorească definitivă pronunțată de o instanță dintr-un stat membru sau de o instanță internațională ar conduce la concluzia că judecătorul care constituie instanța de trimitere nu are calitatea de instanță judecătorească independentă și imparțială, constituită în prealabil prin lege, în sensul articolului 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE coroborat cu articolul 47 al doilea paragraf din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”) (Hotărârea din 29 martie 2022, Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, punctul 72).
- 45 În această privință, este necesar să se arate de la bun început că Hotărârea Dolińska-Ficek și Ozimek împotriva Poloniei pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului și hotărârea pronunțată de Naczelny Sąd Administracyjny (Curtea Administrativă Supremă) la 21 septembrie 2021, invocate de Comisie, provin de la o instanță internațională și, respectiv, de la o instanță dintr-un stat membru și că ambele au un caracter definitiv. În plus, aceste hotărâri se referă în mod specific la împrejurările în care au fost numiți judecători ai Camerei de control extraordinar și cauze publice pe baza Rezoluției nr. 331/2018.
- 46 În aceste condiții, trebuie să se examineze în speță dacă constatările și aprecierile efectuate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Hotărârea Dolińska-Ficek și Ozimek împotriva Poloniei în raport cu articolul 6 paragraful 1 din CEDO coroborate cu cele efectuate de Naczelny Sąd Administracyjny (Curtea Administrativă Supremă) în hotărârea din 21 septembrie 2021 sunt de natură să determine Curtea, singura competentă să interpreteze dreptul Uniunii, să considere, în lumina propriei jurisprudențe, că completul de judecată al Camerei de control extraordinar și cauze publice care a sesizat-o cu titlu preliminar în prezenta cauză nu are calitatea de instanță judecătorească independentă și imparțială, constituită în prealabil prin lege, în sensul articolului 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE coroborat cu articolul 47 al doilea paragraf din cartă, și, în consecință, că acest complet nu îndeplinește cerințele amintite la punctul 40 din prezenta hotărâre pentru a putea fi calificat drept „instanță”, în sensul articolului 267 TFUE.
- 47 În ceea ce privește, în primul rând, Hotărârea Dolińska-Ficek și Ozimek împotriva Poloniei, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a început prin a aminti, la paragrafele 272-280 din această hotărâre, jurisprudența sa potrivit căreia noțiunea de instanță „instituită de lege”, în sensul articolului 6 paragraful 1 din CEDO, al cărei obiectiv este printre altele protejarea puterii judecătorești de orice influență exterioară nelegală care provine în special de la puterea executivă, dar și de la puterea legislativă sau chiar de la puterea judecătorească însăși, include respectarea normelor naționale care reglementează numirea judecătorilor, care trebuie redactate în termeni neechivoci. De asemenea, ea a amintit că din jurisprudența respectivă rezulta că noțiunea menționată are legături foarte strânse cu garanțiile de „independență” și de „imparțialitate”, în sensul acestui articol 6 paragraful 1 din CEDO. Astfel, asemenea cerințe au în comun faptul că urmăresc să asigure respectarea principiilor fundamentale ale preeminenței dreptului și separării puterilor, așa încât examinarea din perspectiva cerinței privind o „instanță instituită de lege” trebuie să urmărească în mod sistematic dacă neregularitatea invocată într-o anumită cauză este de o asemenea gravitate încât a adus atingere acestor principii și a compromis independența instanței în discuție.

- 48 În susținerea constatării sale privind încălcarea articolului 6 paragraful 1 din CEDO în speță, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat în esență, la paragrafele 281-338 din Hotărârea Dolińska-Ficek și Ozimek împotriva Poloniei, că numirile membrilor care compun completele de judecată în discuție ale Camerei de control extraordinar și cauze publice au intervenit cu încălcarea vădită a normelor naționale fundamentale care reglementează procedura de numire a judecătorilor. Ea a întemeiat această constatare printre altele pe diverse decizii adoptate de Sąd Najwyższy (Curtea Supremă), și anume o hotărâre din 5 decembrie 2019 pronunțată de Camera pentru litigii de muncă și asigurări sociale a acestei instanțe și o rezoluție din 23 ianuarie 2020 adoptată împreună de Camera civilă, Camera penală și Camera pentru litigii de muncă și asigurări sociale ale instanței menționate, ambele adoptate în urma Hotărârii Curții din 19 noiembrie 2019, A. K. și alții (Independența Camerei disciplinare a Curții Supreme) (C-585/18, C-624/18 și C-625/18, EU:C:2019:982), precum și ordonanța din 21 mai 2019 prin care aceeași instanță națională a sesizat Curtea cu o cerere de decizie preliminară în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea W.Ż.
- 49 În această privință, pe de o parte, astfel cum reiese din paragrafele 309-312 și 320 din Hotărârea Dolińska-Ficek și Ozimek împotriva Poloniei, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat lipsa unor garanții suficiente de independență față de puterea legislativă și puterea executivă a KRS în noua sa compunere rezultată din punerea în aplicare a articolului 9a din Legea privind KRS. Ea a dedus de aici că numirea judecătorilor în cauză la Camera de control extraordinar și cauze publice, pe baza Rezoluției nr. 331/2018, a intervenit cu încălcarea principiilor constituționale care guvernează funcționarea KRS, precum principiile separării puterilor și independenței puterii judecătorești, astfel încât acești judecători nu puteau fi considerați independenți și imparțiali.
- 50 Pe de altă parte, Curtea Europeană a Drepturilor Omului s-a referit, la paragrafele 321-338 din Hotărârea Dolińska-Ficek și Ozimek împotriva Poloniei, la împrejurarea că numirea aceluiași judecători de către președintele Republicii Polone a intervenit cu toate că forța executorie a Rezoluției nr. 331/2018, care cuprindea propunerile de numire a persoanelor în cauză în posturile care urmau să fie ocupate în cadrul Camerei de control extraordinar și cauze publice, a fost suspendată prin ordonanța Naczelny Sąd Administracyjny (Curtea Administrativă Supremă) din 27 septembrie 2018.
- 51 În această ultimă privință, din Hotărârea Dolińska-Ficek și Ozimek împotriva Poloniei, în special din paragrafele 330 și 338 din aceasta, reiese că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a considerat printre altele că numirile care au intervenit în astfel de împrejurări reflectau din partea puterii executive o profundă negare a autorității, a independenței și a rolului puterii judecătorești și urmăreau în mod deliberat să împiedice cursul efectiv al justiției, astfel încât acestea trebuiau considerate ca reprezentând o încălcare flagrantă a articolului 6 paragraful 1 din CEDO și erau vădit incompatibile cu principiul statului de drept.
- 52 La paragrafele 331-333 din aceeași hotărâre, instanța menționată a subliniat în plus că gravitatea acestei încălcări era, în speță, cu atât mai evidentă având în vedere importanța fundamentală și caracterul sensibil al competențelor cu care este investită Camera de control extraordinar și cauze publice.
- 53 Deși este adevărat că dintre cei șase judecători care compun completele de judecată ale Camerei de control extraordinar și cauze publice în discuție în cauzele în care s-a pronunțat Hotărârea Dolińska-Ficek și Ozimek împotriva Poloniei doar unul dintre aceștia face parte din completul de judecată al acestei camere care a introdus prezenta cerere de decizie preliminară, reiese totuși în

mod clar din motivarea acestei hotărâri că aprecierile efectuate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului sunt valabile în egală măsură pentru toți judecătorii camerei menționate care au fost numiți în cadrul acesteia în împrejurări similare și în special pe baza Rezoluției nr. 331/2018.

- 54 În ceea ce privește, în al doilea rând, hotărârea Naczelny Sąd Administracyjny (Curtea Administrativă Supremă) din 21 septembrie 2021, trebuie să se constate că prin această hotărâre, pronunțată în urma Hotărârii A. B. și alții, instanța națională respectivă a anulat Rezoluția nr. 331/2018, inclusiv partea din aceasta în care s-a propus numirea judecătorilor menționați la punctul precedent, întemeindu-se în special pe constatări și pe aprecieri care se suprapun în mare măsură cu cele care figurează în Hotărârea Dolińska-Ficek și Ozimek împotriva Poloniei, precum și în deciziile Sąd Najwyższy (Curtea Supremă) menționate la punctul 48 din prezenta hotărâre.
- 55 De asemenea, în secțiunile 7.1-7.6 din hotărârea sa din 21 septembrie 2021, Naczelny Sąd Administracyjny (Curtea Administrativă Supremă) a constatat, pe de o parte, că modificările aduse articolului 44 din Legea privind KRS prin Legile din 8 decembrie 2017 și din 20 iulie 2018 menționate la punctul 18 din prezenta hotărâre au lipsit, într-o primă etapă, de orice efectivitate căile de atac deschise până atunci împotriva rezoluțiilor KRS prin care se propuneau candidați pentru numirea în funcțiile de judecător al Sąd Najwyższy (Curtea Supremă). Pe de altă parte, ea a arătat că, în condițiile în care era sesizată cu o serie de căi de atac de această natură, acest articol 44 a fost modificat din nou, într-o a doua etapă, prin Legea din 26 aprilie 2019 menționată la punctele 20 și 21 din prezenta hotărâre, ceea ce a avut ca efect excluderea posibilității ca asemenea căi de atac să mai fie formulate în viitor, și că această din urmă lege a prevăzut ca respectivele căi de atac astfel pendinte în fața Naczelny Sąd Administracyjny (Curtea Administrativă Supremă) să facă obiectul de plin drept al unei nepronunțări asupra fondului.
- 56 În ceea ce privește modificările legislative menționate, Naczelny Sąd Administracyjny (Curtea Administrativă Supremă) a considerat că, apreciate în contextul lor factual și juridic, acestea au avut în mod vădit ca obiect să împiedice o instanță să poată examina în ce măsură coroborarea unor diferiți factori a putut avea drept consecință ca judecătorii numiți recent în cadrul Sąd Najwyższy (Curtea Supremă) la propunerea KRS în noua sa compunere să nu îndeplinească cerințele care decurg din articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE și, în ceea ce le privește pe cele introduse prin Legea din 26 aprilie 2019, să împiedice Curtea să se poată pronunța în această privință. Naczelny Sąd Administracyjny (Curtea Administrativă Supremă) a considerat totodată că asemenea împrejurări erau de natură să contribuie la apariția unor îndoieli sistemice ale justițiabililor cu privire la aspectul dacă judecătorii astfel numiți îndeplineau aceste cerințe.
- 57 În ceea ce privește elementele constitutive ale contextului juridic și factual evocat la punctul precedent și în cadrul căruia au intervenit modificările legislative menționate, Naczelny Sąd Administracyjny (Curtea Administrativă Supremă) s-a referit, după cum reiese din secțiunile 7.5 și 7.6 din hotărârea sa din 21 septembrie 2021, la un ansamblu de factori. În această privință, instanța menționată a subliniat, *primo*, că, prin efectul Legii din 8 decembrie 2017, a fost scurtat mandatul membrilor KRS aflați în funcție la acel moment și că a fost modificată compunerea organului respectiv, cu consecința unei creșteri considerabile a influenței puterilor legislative și executive în cadrul acestuia. *Secundo*, ea a arătat că această modificare a compunerii KRS a intervenit într-un moment în care se stabilise pe termen scurt ocuparea unui număr foarte mare de posturi în cadrul Sąd Najwyższy (Curtea Supremă). *Tertio*, ea a menționat existența unor îndoieli și o lipsă de transparență în ceea ce privește condițiile în care s-a desfășurat procesul de numire a membrilor noului KRS și a constatat că, având în vedere atât compunerea concretă a acestui organ, cât și activitatea desfășurată efectiv de organul menționat, acesta din urmă a

încetat să fie independent față de puterea legislativă și puterea executivă. *Quarto*, ea a subliniat că modificările legislative menționate la punctul 55 din prezenta hotărâre au privit numai rezoluțiile KRS prin care se propuneau candidați pentru numirea în funcțiile de judecător al Sąd Najwyższy (Curtea Supremă), iar nu pe cele prin care se propuneau candidați pentru numirea în funcțiile de judecător în cadrul altor instanțe naționale.

- 58 În lumina propriei jurisprudențe a Curții referitoare la interpretarea articolului 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE coroborat cu articolul 47 al doilea paragraf din cartă, constatările și aprecierile efectuate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Hotărârea Dolińska-Ficek și Ozimek împotriva Poloniei, precum și de Naczelny Sąd Administracyjny (Curtea Administrativă Supremă) în hotărârea sa din 21 septembrie 2021, astfel cum au fost descrise la punctele 47-57 din prezenta hotărâre, conduc la concluzia că completul de judecată al Camerei de control extraordinar și cauze publice care a introdus prezenta cerere de decizie preliminară nu are, având în vedere modalitățile care au stat la baza numirii judecătorilor care îl compun, calitatea de instanță judecătorească independentă și imparțială, constituită în prealabil prin lege, în sensul dispozițiilor menționate ale dreptului Uniunii, astfel încât acest complet nu constituie o „instanță”, în sensul articolului 267 TFUE.
- 59 În această privință, trebuie amintite legăturile indisociabile care, potrivit articolului 47 al doilea paragraf din cartă, există, în cadrul dreptului fundamental la un proces echitabil, în sensul acestei dispoziții, între garanțiile de independență și de imparțialitate ale judecătorilor, precum și privind accesul la o instanță judecătorească constituită în prealabil prin lege [Hotărârea din 22 februarie 2022, Openbaar Ministerie (Instanță constituită prin lege în statul membru emitent), C-562/21 PPU și C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punctul 55].
- 60 În ceea ce privește, mai precis, procesul de numire a judecătorilor, Curtea a statuat că, având în vedere consecințele fundamentale pe care acest proces le implică pentru buna funcționare și pentru legitimitatea puterii judecătorești într-un stat democratic guvernat de supremația legii, un asemenea proces constituie în mod necesar un element inherent noțiunii de „instanță judecătorească constituită în prealabil prin lege”, în sensul articolului 47 din cartă, precizând totodată că independența unei instanțe, în sensul acestei dispoziții, se măsoară îndeosebi prin modul în care au fost numiți membrii acesteia [a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 februarie 2022, Openbaar Ministerie (Instanță constituită prin lege în statul membru emitent), C-562/21 PPU și C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punctul 57 și jurisprudența citată].
- 61 Astfel, după cum reiese dintr-o jurisprudență constantă a Curții, garanțiile de independență și de imparțialitate impuse în temeiul dreptului Uniunii în ceea ce privește instanțele chemate să interpreteze sau să aplice dreptul Uniunii postulează existența unor norme, printre care cele ce privesc compunerea instanței și numirea membrilor săi, care să permită înlăturarea oricărei îndoieli legitime, în percepția justițiabililor, referitoare la impenetrabilitatea acestei instanțe în privința unor elemente exterioare și la neutralitatea sa în raport cu interesele care se înfruntă (Hotărârea W.Ż., punctele 109 și 128, precum și jurisprudența citată). Această cerință de independență a instanțelor, care este inherentă activității de judecată, ține de conținutul esențial al dreptului la protecție jurisdicțională efectivă și la un proces echitabil, care are o importanță esențială în calitate de garant al protecției ansamblului drepturilor conferite justițiabililor de dreptul Uniunii și al menținerii valorilor comune ale statelor membre prevăzute la articolul 2 TUE, în special a valorii statului de drept [Hotărârea din 15 iulie 2021, Comisia/Polonia (Regimul disciplinar al judecătorilor), C-791/19, EU:C:2021:596, punctul 58 și jurisprudența citată].

- 62 În această privință, trebuie amintit de la bun început că, în Hotărârea W.Ż., Curtea a statuat, în contextul unei cauze în care era în discuție o decizie adoptată de Camera de control extraordinar și cauze publice care se pronunță în complet de judecător unic, că articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE trebuie interpretat în sensul că un astfel de complet nu poate fi considerat o instanță judecătorească independentă și imparțială, constituită în prealabil prin lege, în sensul acestei dispoziții, dacă din ansamblul condițiilor și al împrejurărilor în care s-a desfășurat procesul de numire a acestui judecător unic reiese că numirea a intervenit cu încălcarea vădită a normelor fundamentale care fac parte integrantă din instituirea și din funcționarea sistemului judiciar în cauză și că integritatea rezultatului la care a condus acest proces este pusă în pericol, generând îndoieli legitime, în percepția justițiabililor, în ceea ce privește independența și imparțialitatea judecătorului în cauză.
- 63 Or, în speță, este necesar să se arate, în primul rând, că, astfel cum reiese din cuprinsul punctului 146 din Hotărârea W.Ż. și asemenea aprecierilor Curții Europene a Drepturilor Omului și ale Naczelnny Sąd Administracyjny (Curtea Administrativă Supremă) menționate la punctele 49 și, respectiv, 57 din prezenta hotărâre, printre astfel de condiții și împrejurări figurează faptul că judecătorii care compun completul de trimitere al Camerei de control extraordinar și cauze publice care a adresat întrebări Curții în prezenta cauză au fost numiți în cadrul acestei camere la propunerea KRS în noua sa compunere rezultată din punerea în aplicare a articolului 9a din Legea privind KRS. La acest punct 146, Curtea s-a referit mai precis, la fel ca celelalte două instanțe, în această privință, la faptul că mandatul în curs al unora dintre membrii care compuneau până la acel moment KRS, a cărui durată trebuia să fie de patru ani în conformitate cu articolul 187 alineatul 3 din Constituție, fusese scurtat, precum și la împrejurarea că, în temeiul acestui articol 9a, cei 15 membri ai KRS ce aveau calitatea de judecători, care erau aleși anterior de colegii lor, au fost aleși, în ceea ce privește noul KRS, de Sejm (Seim), cu consecința că 23 dintre cei 25 de membri care compuneau acest organ au fost desemnați de puterea executivă și de puterea legislativă poloneze sau sunt membri ai puterilor menționate.
- 64 Desigur, din jurisprudența Curții reiese că împrejurarea că un organ precum un consiliu național al magistraturii, implicat în procesul de numire a judecătorilor, este compus în mod preponderent din membri aleși de puterea legislativă nu poate, în sine, să conducă la îndoieli cu privire la calitatea de instanță judecătorească constituită în prealabil prin lege și cu privire la independența judecătorilor numiți la sfârșitul acestui proces. Totuși, potrivit acestei instanțe, situația este diferită în cazul în care aceeași împrejurare coroborată cu alte elemente relevante și cu condițiile în care au fost făcute aceste alegeri conduce la generarea unor asemenea îndoieli [a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 februarie 2022, Openbaar Ministerie (Instanță constituită prin lege în statul membru emitent), C-562/21 PPU și C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punctele 74 și 75, precum și jurisprudența citată].
- 65 Or, în această privință, Curtea a subliniat deja în mai multe rânduri că modificările legislative menționate la punctul 63 din prezenta hotărâre au avut loc în același timp cu adoptarea, prin Legea din 8 decembrie 2017, a unei reforme substanțiale a Sąd Najwyższy (Curtea Supremă), care include printre altele crearea în cadrul acestei instanțe a două camere noi, și anume Camera disciplinară și Camera de control extraordinar și cauze publice, precum și reducerea vârstei de pensionare a judecătorilor de la Sąd Najwyższy (Curtea Supremă). Astfel cum a arătat și Naczelnny Sąd Administracyjny (Curtea Administrativă Supremă) în hotărârea sa din 21 septembrie 2021, aceste modificări au avut loc, așadar, la un moment la care numeroase posturi de judecător la Sąd Najwyższy (Curtea Supremă) declarate vacante sau nou-create urmau

să fie ocupate în scurt timp [a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 iulie 2021, Comisia/Polonia (Regimul disciplinar al judecătorilor), C-791/19, EU:C:2021:596, punctele 106 și 107, precum și jurisprudența citată și Hotărârea W.Ż., punctul 150].

- 66 În al doilea rând, trebuie de asemenea să se țină seama de faptul că, după cum reiese din articolul 26 alineatul 1 din Legea privind Curtea Supremă și așa cum a arătat și Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Hotărârea Dolińska-Ficek și Ozimek împotriva Poloniei, Camerei de control extraordinar și cauze publice astfel create *ex nihilo* în cadrul Sąd Najwyższy (Curtea Supremă), ai cărei judecători au fost numiți la propunerea KRS în noua sa compunere, i s-au atribuit competențe în materii deosebit de sensibile, precum contenciosul electoral și cel legat de organizarea de referendumuri, celelalte cauze de drept public, printre altele cele enumerate la această dispoziție, sau căile extraordinare de atac care permit obținerea anulării unor hotărâri definitive ce emană de la instanțele de drept comun sau de la alte camere ale Sąd Najwyższy (Curtea Supremă).
- 67 În al treilea rând, trebuie să se sublinieze că, în paralel cu modificările legislative menționate la punctul 63 din prezenta hotărâre, normele cuprinse la articolul 44 din Legea privind KRS în materie de căi de atac jurisdicționale deschise împotriva rezoluțiilor KRS prin care se propun candidați pentru numirea în funcțiile de judecător al Sąd Najwyższy (Curtea Supremă) au fost, într-o primă etapă, modificate substanțial, astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 17 și 18 din această hotărâre.
- 68 Chemată să se pronunțe cu privire la modificări de această natură, Curtea a subliniat caracterul problematic al dispozițiilor care conduc la o înlăturare a efectivității căilor de atac jurisdicționale de acest tip care existau până la acel moment, îndeosebi atunci când adoptarea acestora, analizată împreună cu alte elemente pertinente ce caracterizează procesul de numire pe posturile unei instanțe supreme naționale într-un anumit context de fapt și de drept național, este de natură să poată da naștere, în percepția justițiabililor, unor îndoieli de natură sistemică în ceea ce privește independența și imparțialitatea judecătorilor numiți în urma acestui proces (a se vedea în acest sens Hotărârea A. B. și alții, punctul 156).
- 69 Or, mai întâi, Curtea a arătat, în această privință, asemenea Naczelny Sąd Administracyjny (Curtea Administrativă Supremă) în hotărârea sa din 21 septembrie 2021, că o cale de atac precum cea prevăzută la articolul 44 alineatele 1a-4 din Legea privind KRS, în redactarea sa rezultată din Legile din 8 decembrie 2017 și din 20 iulie 2018, era lipsită de orice efectivitate reală și nu oferea, așadar, decât o aparență de cale de atac jurisdicțională. În continuare, ea a subliniat că restricțiile introduse astfel prin aceste din urmă legi vizau numai căile de atac formulate împotriva rezoluțiilor KRS referitoare la prezentarea de candidaturi pentru posturi de judecător la Sąd Najwyższy (Curtea Supremă), în timp ce rezoluțiile KRS referitoare la prezentarea de candidaturi pentru posturi de judecător în cadrul celorlalte instanțe naționale rămăneau, în ceea ce le privește, supuse regimului de control jurisdicțional general anterior în vigoare. În sfârșit, ea a constatat că modificările legislative menționate au intervenit, astfel cum s-a arătat deja la punctul 65 din prezenta hotărâre, cu puțin timp înainte ca KRS, în noua sa compunere, să fie chemat să se pronunțe asupra candidaturilor depuse în scopul ocupării a numeroase posturi de judecător la Sąd Najwyższy (Curtea Supremă) declarate vacante sau nou-create (a se vedea în acest sens Hotărârea A. B. și alții, punctele 157, 162 și 164).
- 70 În al patrulea rând, la punctele 138 și 139 din Hotărârea W.Ż., Curtea a arătat de asemenea că, atunci când a intervenit numirea, pe baza Rezoluției nr. 331/2018, a membrului Camerei de control extraordinar și cauze publice vizat de cauza în care s-a pronunțat această hotărâre,

Naczelny Sąd Administracyjny (Curtea Administrativă Supremă), care era sesizată cu o acțiune având ca obiect anularea rezoluției menționate, a dispus la 27 septembrie 2018 suspendarea executării acesteia. Or, aceeași împrejurare, evidențiată și de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Hotărârea Dolińska-Ficek și Ozimek împotriva Poloniei, se confirmă în ceea ce privește numirea celor trei membri care fac parte din completul de judecată al Camerei de control extraordinar și cauze publice care au introdus prezenta cerere de decizie preliminară.

- 71 În această privință, organismul de trimitere a susținut, desigur, în ordonanța din 3 noiembrie 2022, că ordonanța Naczelny Sąd Administracyjny (Curtea Administrativă Supremă) din 27 septembrie 2018 nu a fost notificată nici candidaților pentru un post de judecător în cadrul Camerei de control extraordinar și cauze publice reținuți de KRS în Rezoluția nr. 331/2018, nici președintelui Republicii Polone, ca urmare a faptului că aceștia nu aveau calitatea de părți în litigiul pendinte la acel moment în fața Naczelny Sąd Administracyjny (Curtea Administrativă Supremă). El a afirmat de asemenea că motivarea acestei din urmă ordonanțe nu a fost făcută publică imediat.
- 72 Totuși, după cum confirmă în speță indicațiile furnizate Curții de L. G. și de Comisie și după cum reiese de asemenea din aprecierile Curții Europene a Drepturilor Omului din Hotărârea Dolińska-Ficek și Ozimek împotriva Poloniei, nu se putea ignora, printre altele de către președintele Republicii Polone, la momentul la care au intervenit numirile celor trei judecători de trimitere în cadrul Camerei de control extraordinar și cauze publice, faptul că efectele acestei rezoluții fuseseră suspendate printr-o hotărâre judecătorească definitivă a Naczelny Sąd Administracyjny (Curtea Administrativă Supremă).
- 73 Astfel, faptul de a proceda, în regim de urgență și fără a aștepta să ia cunoștință de motivele ordonanței Naczelny Sąd Administracyjny (Curtea Administrativă Supremă) din 27 septembrie 2018, la numirile în cauză pe baza Rezoluției nr. 331/2018, suspendată totuși prin această ordonanță, a adus o atingere gravă principiului separării puterilor ce caracterizează funcționarea unui stat de drept (a se vedea în acest sens Hotărârea W.Ż., punctul 127), astfel cum a statuat și Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Hotărârea Dolińska-Ficek și Ozimek împotriva Poloniei.
- 74 În al cincilea rând, în timp ce Naczelny Sąd Administracyjny (Curtea Administrativă Supremă) era sesizată cu acțiunea în anulare împotriva Rezoluției nr. 331/2018 și suspendase judecarea acestui litigiu în așteptarea hotărârii Curții în cauza C-824/18, A. B. și alții, legiuitorul polonez a adoptat Legea din 26 aprilie 2019 menționată la punctele 20 și 21 din prezenta hotărâre.
- 75 Or, în ceea ce privește modificările introduse prin această lege, Curtea a statuat deja, la punctele 137 și 138 din Hotărârea A. B. și alții, că, îndeosebi atunci când sunt analizate împreună cu un ansamblu de alte elemente contextuale menționate la punctele 99-105 și 130-135 din această hotărâre, astfel de modificări sunt de natură să sugereze că puterea legislativă poloneză a acționat, în speță, în scopul specific de a împiedica orice posibilitate de exercitare a unui control jurisdicțional în privința rezoluțiilor KRS prin care s-a propus numirea unor judecători în cadrul Sąd Najwyższy (Curtea Supremă), aspect confirmat între timp de Naczelny Sąd Administracyjny (Curtea Administrativă Supremă) în hotărârea din 21 septembrie 2021, după cum reiese din cuprinsul punctului 56 din prezenta hotărâre.
- 76 În al șaselea și ultimul rând, trebuie să se țină seama de faptul că Rezoluția nr. 331/2018 a fost anulată de Naczelny Sąd Administracyjny (Curtea Administrativă Supremă) prin hotărârea din 21 septembrie 2021, având în vedere printre altele, astfel cum reiese din secțiunea 10 din această

hotărâre, constatările și aprecierile evocate la punctele 55-57 din prezenta hotărâre. Or, deși este adevărat, după cum a subliniat organismul de trimitere în ordonanța din 3 noiembrie 2022, că efectele acestei hotărâri din 21 septembrie 2021 nu privesc validitatea și eficacitatea actelor prezidențiale de numire în funcția de judecător în cauză, trebuie totuși să se amintească, asemenea Curții Europene a Drepturilor Omului la paragraful 288 din Hotărârea Dolińska-Ficek și Ozimek împotriva Poloniei, că, în temeiul articolului 179 din Constituție, actul prin care KRS propune un candidat pentru numirea pe un post de judecător la Sąd Najwyższy (Curtea Supremă) constituie o condiție *sine qua non* pentru ca un asemenea candidat să poată fi numit pe un astfel de post de președinte al Republicii Polone [Hotărârea din 15 iulie 2021, Comisia/Polonia (Regimul disciplinar al judecătorilor), C-791/19, EU:C:2021:596, punctul 101 și jurisprudența citată].

- 77 Din tot ceea ce precedă rezultă că, private împreună, ansamblul elementelor atât sistemice, cât și circumstanțiale, menționate la punctele 47-57 din prezenta hotărâre, pe de o parte, și la punctele 62-76 din această hotărâre, pe de altă parte, care au caracterizat numirea, în cadrul Camerei de control extraordinar și cauze publice, a celor trei judecători care constituie organismul de trimitere în prezenta cauză, au drept consecință faptul că acesta nu are calitatea de instanță judecătorească independentă și imparțială, constituită în prealabil prin lege, în sensul articolului 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE coroborat cu articolul 47 al doilea paragraf din cartă. Astfel, coroborarea tuturor acestor elemente este de natură să dea naștere unor îndoieli legitime, în percepția justițiabililor, cu privire la impenetrabilitatea persoanelor în cauză și a completului de judecată din care fac parte acestea față de elemente exterioare, în special față de influențe directe sau indirecte ale puterii legislative și puterii executive naționale, și la imparțialitatea lor în raport cu interesele care se înfruntă. Elementele menționate sunt astfel susceptibile să conducă la o lipsă a aparenței de independență sau de imparțialitate a acestor judecători și a acestui organism, care poate aduce atingere încrederii pe care justiția trebuie să o inspire acestor justițiabili într-o societate democratică și într-un stat de drept.
- 78 În aceste condiții, prezumția amintită la punctul 41 din prezenta hotărâre trebuie considerată răsturnată și, în consecință, trebuie să se constate că completul de judecată al Camerei de control extraordinar și cauze publice care a sesizat Curtea cu prezenta cerere de decizie preliminară nu constituie o „instanță” în sensul articolului 267 TFUE, astfel încât această cerere trebuie declarată inadmisibilă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 79 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară:

Cererea de decizie preliminară formulată de Sąd Najwyższy (Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych) [Curtea Supremă (Camera de control extraordinar și cauze publice), Polonia], prin decizia din 20 octombrie 2021, este inadmisibilă.

Semnături